

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg: Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre
Møtested: Rådhuset, Brønnøysund
Dato: 11.05.2023
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Møtet er et ekstramøte og gjennomføres fysisk med mulighet for å delta digitalt.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 11/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift, Lomsdal-Visten nasjonalpark motorferdsel og restaurering av innmark - Storfjorden - Kjell Erik Nedgården		2023/2948
ST 12/23	Søknad om dispensasjon fra verneforskrift, Lomsdal-Visten nasjonalpark fasadeendring / takoverbygg - Storfjorden - Kjell Erik Nedgården		2023/2948
ST 13/23	Eventuelt		

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyret	11/23	11.05.2023

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift, Lomsdal-Visten nasjonalpark motorferdsel og restaurering av innmark - Storfjorden - Kjell Erik Nedgården

Vedlegg:

- 1 CCF 000031.pdf
- 2 Søknad om dispensasjon fra verneforskrift for bruk av motorisert kjøretøy.

Forvalters tilrådning

Tilrådingen er todelt hvor første del inneholder dispensasjon til motorisert ferdsel, og andre del retter seg mot restaurering av den gamle kulturmarka på eiendommen. Søknaden innvilges med vilkår.

Del 1.

Motorisert ferdsel. Med hjemmel i naturmangfoldloven §48 gis Kjell Erik Nedgården tillatelse til å kjøre ATV med belter fra kunngjøring av vedtaket frem til 31.12.2024.

- Kjøringen foregår etter inntegnet trase i søknad.
- Det skal kjøres slik at det ikke oppstår kjøreskader og eller utvise hensyn til naturmiljøet.
- Før kjøring skal det gis beskjed til Statens naturoppsyn på telefon 95769188 (99437644 etter 1 juli 2023), SMS er tilstrekkelig.
- Denne tillatelsen medbringes under transporten.
- Alternativt kan det også brukes jernhest med samme vilkår.

Del 2.

Restaurering, slått og skjøtsel av gammel kulturmark er tillatt etter verneforskriftens § 3.2.2 bokstav h. Nasjonalparkstyret gir tillatelse til en årlig motorisert slått/beitepuss etter verneforskriftens § 3.6.2 bokstav d frem til 30. september 2026, denne må gjøres med så lavt marktrykk som mulig.

- Arealet på innmarka 21,7 daa følger gårdskartet fra NIBIO og søknaden.

- Kratt og trær under 5 meter som kommer på innmarka tillates felt. Kvist tas vekk fra innmarks arealene.
- Det gis ikke tillatelse til såing eller gjødsling, annet enn hva eventuelle kommer fra beitende dyr.
- Det gis ikke tillatelse til graving eller drenering av arealene.
- På senere tidspunkt kan det bli aktuelt å utarbeide en skjøtelsesplan for arealene.

Søknaden

Etter samtaler og avklaring med ny eier av eiendommen 195/1 i Brønnøy, Kjell Erik Nedgården er det den 18. april mottatt søknad om dispensasjon for motorisert ferdsel samt restaurering av gammel kulturmark.

Søknaden kommer på bakgrunn av flere prosjekter som skal i gang på eiendommen og hvor det er behov for transport inn og ut med materialer. Det søkes om en tillatelse til kjøring ut 2024.

Det søkes også om beitepussing av arealene som tidligere har vært beitet og slått. Søker har lagt ved et kart som er skravert de områdene som ønskes restaurert.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til

reindrift.

Området ble utredet i 2003. I fra rapporten til [Miljøfaglig Utredning](#) Rapport 2004:3 står det blant annet fra Storfjorden: De fleste skogkledte lisdene inneholder fattige skogtyper, ligger på sure bergarter og er derfor vurdert som lite interessante. De mest interessante områdene ligger på rike bergarter (marmor). Dette gjelder et lite parti ved Almlia, på vestsida av fjorden, samt et større område fra plassen Storfjorden (innerst i fjorden) og innover Lappskarddalen. Disse områdene har rik karplanteflora, bl.a. med viktige innslag av rik edellauvskog og kalkskog.

Som helhet er Storfjorden et område med ganske mange viktige naturområder og uten særlige negative påvirkninger. Den gamle innmarka i Storfjorden nevnes ikke spesielt i rapporten. Generelt står det at mange av engene på innmark i utredningsområdet bærer preg av å ha vært både pløyd og gjødslet tidligere og er gjennomgående artsfattige og med dominans av nitrogentolerante arter. Svartlistede arter på innmarka trekkes fram som negativt.

For kulturmarka, er mangel på skjøtsel et nøkkelord. Etter den massive fraflyttingen, ble store arealer med tidligere innmark liggende brakk. Rundt de fleste småbruk hvor innmarka ikke er plantet til med gran, finnes større eller mindre arealer med ødeeng. Gjenvoksningsgraden varierer mye og er naturlig nok lavest der det finnes ekstensivt husdyrbeite og (i mindre grad) naturlig høyt beitetrykk fra hjortedyr, samt på grunnlendte og magre kulturmarkstyper. Mange av beite-/slåttemarkene har tydeligvis vært gjødslet og har av den grunn ikke vært spesielt interessante m.h.p. biologisk mangfold selv da de ble holdt i hevd. For ugjødsla kulturmark som ligger brakk, er gjenvoksning i ferd med å ødelegge potensialet for et rikt biologisk mangfold. Prosessen kan muligens reverseres for noen områder, men dette krever rask innsats.

Restaurering, slått og skjøtsel av gammel kulturmark er tillatt etter verneforskriftens § 3.2.2 bokstav h. Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til motorisert slått/beitepuss etter verneforskriftens § 3.6.2 bokstav d.

Kulturmark er menneskeskapt gjennom langvarig, kontinuerlig og samtidig ekstensiv landbruksdrift.

All motorisert ferdsel i nasjonalparken er i utgangspunktet forbudt, men nasjonalparkstyret har i noen tilfeller mulighet for å dispensere fra denne bestemmelsen. Forskriften åpner imidlertid ikke opp for barmarkskjøring til slike tiltak. Saken må derfor behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen, naturmangfoldloven § 48.

Naturmangfoldlovens § 48 sier at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Søknaden må vurderes etter vilkårene om at det ikke må stride mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Disse vilkårene er kumulative, det betyr at hvis begge vilkårene er oppfylt kan forvaltningsmyndigheten vurdere om det skal gis dispensasjon.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av saken

Eiendommen 195/1 ligger innerst i Storfjorden i Brønnøy kommune og er et veiløst gårdsbruk uten kai eller annen infrastruktur. Landbruksdrifta på eiendommen er lagt ned og jorda er i ferd med å gro igjen. De siste årene har også forvaltningsmyndigheten vært involvert i fjerning av skadelig avfall og uønskede arter i tilknytning til tunet, slik som platanlønn og parkslirekne. På tunet er det også flere bygninger som har stått til nedfalls over tid.

Tunet i Storfjorden: bildet er tatt i forbindelse med befaring i mai 2021.

Fjordarmene i Velfjord er sterkt påvirket av menneskelige aktiviteter langt tilbake i tid. Helt tilbake til 1600- tallet har disse områdene hatt tett bosetting. Bosettingen avtok kraftig og opphørte helt i store delområder for 50-60 år siden. Bruken av naturressursene var intens med omfattende hogst, beite og slått. Den "urørte naturtilstanden" som observeres i dag er m.a.o. et suksesjonsstadium fra et landskap som har vært intensivt utnyttet og opplagt har vært langt åpnere

Fra landingsplass med båt og opp til gårdstunet er det ca 160 meter. Dette er en relativ kort avstand, men vil gjøre riving- og restaureringsarbeid veldig tungvint med tunge og uhandgripelige tak/laster. Nasjonalparkstyret har i utgangspunktet mulighet til å gi tillatelse til slik transport på snødekt mark med beltekjøretøy (forskriftens punkt 6.3.e. Fjordarmene i Velfjord er ofte isdekt på vinterhalvåret, noe som gjør det vanskelig å utnytte vintersesongen til slikt arbeid. Helikopter vil også fordyre prosjektet unødvendig. Bakgrunnen for dette er å redusere marktrykket og slitasje på barmark. Dette er særlig sårbart for områder med våte partier og myr.

Søker har definert en trase hvor kjøringen er tenkt utført. Dette området strekker seg fra nauset og opp til gårdstunet, det er sannsynlig at dette området har blitt benyttet til transport tidligere. Ut fra ortofoto og markslagskart er området markert som innmarksbeite og tun. Deler av området har også vært behandlet med sprøytemidler for å ta vekk et område med parkslirekne (art som er svartelistet). Området fremstår som tørt uten spesielt våte partier.

Inntegnet kjøretrase fra naust til tunet.

Etter naturmangfoldlovens § 10 skal økosystemtilnærming og samlet belastning på et område vurderes, om en dispensasjon kan skape presedens og på den måten bidra til en gradvis forringing av området og forvitring av verneforskriften. I ytterområdene av Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve og Strauman landskapsvernområde er det flere like innmarksarealer som står til gjengroing. Likevel utgjør disse arealene svært lite av nasjonalparken totalt. Forvaltningsplanen anser det i tillegg som positivt og ønskelig at gammel kulturmark holdes i hevd. Dette må likevel gjøres på en slik måte at det opprettholder kulturlandskapet og biologisk mangfold det er derfor svært ønskelig at det kan gjøres en kartlegging når tiltaket har kommet i gang. Dette for å se om det kan være aktuelt å utarbeide en skjøtselsplan.

I Miljødirektoratets rapport [M93-2013](#) om Kulturmark er det presisert følgende om gjengroing: *«Ved opphør av skjøtsel og drift av kulturlandskaper øker mengden organisk materiale som ikke fjernes. Det dannes et strølag av visnet materiale på overflaten. Nedbryting av dette gir økt næringstilgang og utgjør dermed en gjødslingseffekt. Dette favoriserer næringskrevende, storvokste og konkurransesterke arter. Kant- og skogarter kommer etter hvert inn. Arter som forsvinner er småvokste, lyskrevende arter og slike med kort livssyklus som ikke klarer å etablere seg i det tykke strøsjiktet. Etter hvert som busker og trær begynner å ta over gir de en skyggevirkning som favoriserer skyggetålende arter.»*

I samtale med NiBIO er slåtteeenger en kritisk trua naturtype som er ønskelig å restaurere best mulig. Slåtteeenga knytter til seg mange sårbare arter. Selv om gjengroinga i dette tilfellet har kommet langt er det fremdeles mulig å restaurere de delene som er markert.

I dag er arealet tilvokst med i hovedsak med sølvbunke i tuer. Bringebær, bjørk- og seljekratt har kommet inn fra sidene og grøftene. Ved å starte krattrydding og beitepussing vil man slippe til lys som gjør det mulig for mer krevende arter å utvikle seg. Det er derfor forslått en motorisert slått/beitepussing årlig de første 3 årene, dette for å få åpnet opp arealet. Hyppigere slått kan skade sårbar vegetasjon. Det er allerede en del næringsstoffer i vegetasjonen. Gjødsling og såing er derfor ikke ønskelig og heller ikke tillat.

For øvrig skal kostnadene ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver (nml. § 11), noe som vil være aktuelt dersom det oppstår skade på naturmangfoldet som følge av motorferdselen, eller vilkår for tillatelsen ikke følges. På bakgrunn av de opplysningene som ligger til grunn, anser vi prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml. § 12) ivaretatt.

Fra: Kjell Erik Nedgården[kjellned74@yahoo.no]
Sendt: 18.04.2023 20:52:49
Til: Aarstrand, Bjørnar[bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no]
Kopi: postmottak@somna.kommune.no[postmottak@somna.kommune.no];
Tittel: Søknad for bruk av motorisert kjøretøy.

Hei Bjørnar. Viser til tidligere orientering om bruk av motorisert kjøretøy på eiendom 195/1 i Brønnøy kommune.

Sømna Kommune får kopi av denne da det er inngått samarbeid mellom dem og brønnøy kommune for landbruks tjenester.

Det er lagt ved kart hvor kjøretrase mellom sjø og hus er inntegnet. der tenker jeg å bruke ATV med tilhenger for frakting av materialer.

Skraverte felt viser innmark der jeg tenker å bruke ATV med beitepusser for å holde innmark ved like.

Dette er ett stort prosjekt med restaurering av hus og uthus, så i første omgang så vil jeg søke om lov for å bruke dette kjøretøy til 31.12.2024.

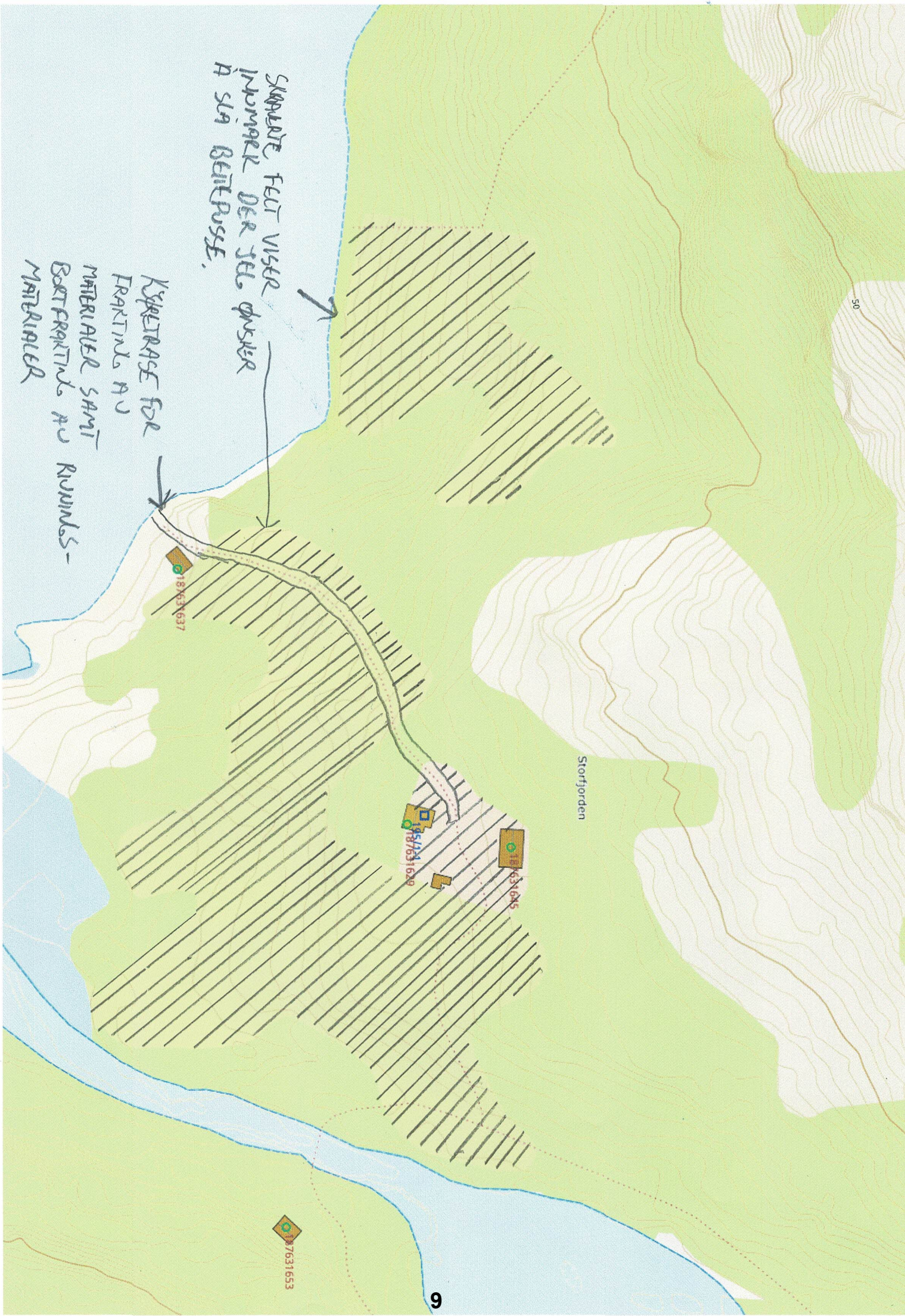
Håper dere ser positivt på dette og gir meg en snarlig tilbakemelding.

Med vennlig Hilsen

Kjell Erik Nedgården

SKARPE FJELT VISER
INDMØRKE DER JEG ØNSKER
Å SE I BEITRUSSE.

KYSPERASE FOR
FRAKTING AV
MATERIALER SAMT
BEITFRAKTING AV RUVINDS-
MATERIALER

Storfjorden

Arkivsaksnr: 2023/2948-0

Saksbehandler: Bjørnar Aarstrand

Dato: 08.05.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre	12/23	11.05.2023

Søknad om dispensasjon fra verneforskrift, Lomsdal-Visten nasjonalpark fasadeendring / takoverbygg - Storfjorden - Kjell Erik Nedgården

Vedlegg:

- 1 CCF 000032.pdf
- 2 Søknad om dispensasjon for fasadeforandring tak på hovedhus

Forvalters tilrådning

Det tillates fasadeendring med takoverbygg og levegg på gnr 195 bnr 1 i Brønnøy med hjemmel i verneforskriftens § 3.1 bokstav a, med følgende vilkår:

- Bygging skal skje etter beskrivelse i søknad mottatt 4. mai 2023. Overbygget følger taket på hovedhuset og det bygges en levegg mot øst.
- Materialvalgene skal samsvare med resten av huset.
- Avfall fra byggearbeid må leveres til godkjent mottak. Rent trevirke kan brukes som ved.
- Byggearbeidet må være avsluttet og plassen ryddet innen 1. august 2026

Søknaden

Etter samtaler og avklaring med ny eier av eiendommen 195/1 i Brønnøy, Kjell Erik Nedgården er det den 4. mai mottatt søknad om dispensasjon for fasadeendring av hovedhuset på eiendommen.

Søknaden kommer på bakgrunn av at taket på hele bygget må skiftes ut etter lekkasje. Takoverbygget som det søkes om vil utgjøre 3,84 m² (1,6 m * 2,4 m). Det søkes også om å kle inn tilbygget med en levegg mot øst.

Målsatt tegning – inngangsparti Storfjorden i søknad 4. mai 2023

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve ble opprettet ved kgl.res. av 29. mai 2009. Verneforskriften forvaltes av Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre.

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldlovens §§ 8-12.

Vurdering av saken

Eiendommen 195/1 ligger innerst i Storfjorden i Brønnøy kommune og er et veiløst gårdsbruk uten kai eller annen infrastruktur. På tunet er det også flere bygninger som har stått til nedfalls over tid. Ny eier ønsker å gjøre utbedringer på bygningsmassen, noe som ses på som positivt i forhold til forvaltningsplanen.

Området ble utredet i 2003. I fra rapporten til [Miljøfaglig Utredning](#) Rapport 2004:3 står det blant annet fra Storfjorden: De fleste skogkledte lisdene inneholder fattige skogtyper, ligger på sure bergarter og er derfor vurdert som lite interessante. De mest interessante områdene ligger på rike bergarter (marmor). Dette gjelder et lite parti ved Almlia, på vestsida av fjorden, samt et større område fra plassen Storfjorden (innerst i fjorden) og innover Lappskarddalen. Disse områdene har rik karplanteflora, bl.a. med viktige innslag av rik edellauvskog og kalkskog.

Alle inngrep er i forhold til verneforskriften forbudt. Nasjonalparkstyret kan likevel gjøre unntak når det gjelder ombygging og mindre tilbygg til bygninger og anlegg (verneforskriftens § 3.1.3 punkt a)

Bygningen og inngangspartiet slik det ser ut i dag. Foto er tatt av eier.

Normalt vedlikeholdsarbeid på bygninger kan gjennomføres uten søknad, dette er slik som opprusting av teknisk funksjonell standard som takteking, etterisolering, montering av nye ruter med mer. Tiltak som innebærer utvidelse og fasadeendring defineres ikke som vedlikehold, og er derfor omsøkt fra eier. Utvidelse gjelder etter forvaltningsplanen alt bebyggd areal også veranda eller platting.

Forvalter ser ikke noen store negative virkninger for verneverdiene i nasjonalparken om eksisterende våningshus får en fasadeendring med takoverbygg og levegg mot øst.

I arealplan for Brønnøy kommune 2019 – 2030 er området i Storfjorden avsatt til Landbruk-, natur- og friluftsmål samt reindrift. Kommunen må derfor gjøre ei vurdering i forhold til bestemmelsene i planen.

Fjordarmene i Velfjord er sterkt påvirket av menneskelige aktiviteter langt tilbake i tid. Helt tilbake til 1600- tallet har disse områdene hatt tett bosetting. Bosettingen avtok kraftig og opphørte helt i store delområder for 50-60 år siden.

Søknaden er vurdert opp mot naturmangfoldloven §§ 8-12.

§ 8 kunnskapsgrunnlag: Forvalter mener det foreligger et godt nok kunnskapsgrunnlag i saken takoverbygg og levegg vil ikke få vesentlig innvirkning på verneverdiene i området eller for naturmiljøet, kun visuelt.

§ 9 føre-var-prinsippet: Slik forvalter ser det vil det ikke være fare for at den omsøkte fasadeendringa og dreneringa vil ha ukjente, negative konsekvenser for verneverdiene.

§ 10 økosystemtilnærming og samla belastning: Forvalter kan ikke se at det omsøkte tiltaket vil øke den samlede belastningen for området i noe særlig grad.

§ 11 kostnadene ved miljøforringing skal belastes tiltakshaver: Forvalter ser ikke at det er relevant å vurdere dette, siden det ikke er fare for miljøforringing ved gjennomføring av tiltaket.

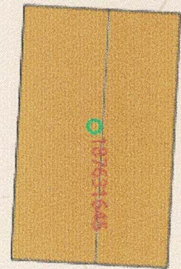
§ 12 miljøforsvarlege teknikker og driftsmetode: Bygge avfallet må håndteres på en forsvarlig måte.

187631629

171
2.4m

1.6m

Fra: Kjell Erik Nedgården[kjellned74@yahoo.no]
Sendt: 04.05.2023 22:35:59
Til: Aarstrand, Bjørnar[bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no]
Kopi: Postmottak Brønnøy kommune[postmottak@bronnøy.kommune.no];
Tittel: Søknad fasadeforandring tak.

Hei Bjørnar.

Jeg ønsker å trekke ut tak over trapp på hus i Storfjorden på eiendom 195/1 i Brønnøy Kommune som tidligere nevnt i ett orienteringsbrev.
Ønsker da samtidig å forlenge vegg mot øst sånn att trapp blir innkledd. sender kopi til Brønnøy kommune sånn att byggesaks avdelingen der får si fra vis dem har noen merknader til dette.
Gammelt tak er i dårlig forfatning og ønsker å få byttet dette så fort som mulig.
Sender med bilde av inngangsparti og skisse av ønsket takutstikk.
Ring vis noe er uklart.

Mvh

Kjell Erik Nedgården
Tlf 90635725

ST 13/23 Eventuelt